

MUNKÁCS VÁROS 1670. KÖRÜLI RENDTARTÁSA.

Mi Báthori Zsófia, néhai boldog emlékezető Második Rákóczi Györgynek, erdélyországi fejedelemnek, Magyarország részeinek urának, székelyek ispánjának meghagyatott özvegye.

Akarván Istennek kegyelmességéből mindenütt való jószáginkra és lakóhelyeinkre az mostani változó időben vigyázatnunk és oltalommal lennünk, kiváltképen *munkácsi városunkban*, mivel sok rendbeli emberek laknak, hogy azok között az szép egység és városunkra való szorgalmatos vigyázás megtartassék, annak erősségére egynehány articulusokban, az mint ide alább leiratik, parancsolatunkat adjuk ki; melyet, hogy minden részeiben, minden rendek és városunknak minden lakosi szorgalmatosan megtartsanak és az szerént az jó vigyázásra magokat alkalmaztassák, igen serio parancsoljuk és kegyelmesen kívánjuk.

1. Mindeneknek előtte azt akarjuk, hogy munkácsi városunk vagy jó magas *erős tövises rekeszszel*, vagy *tövises árokkal*, az mint arra rendelt emberink jobbnak itélik, minden haladék nélkül körülvétsék és azon nem több hanem két vagy három kapu alkalmas helyen hagyassék, holott az kapuk jó formában megerősítsenek.

2. Az városban mindjárt haladék nélkül az nemes rend között egy becsületes s arra érdemes ember *hadnagy*nak választassék, kitül mindnyájan az egész nemesség, valakiknek az városon vagyon lakások, függjön; ebből ki nem vévén szolgálkat is, az kik tudniillik városunkban telepedtek és ottan vagyon lakások. Annak az hadnagynak legyen egy mellette lévő vicéje, avagy strázsamestere, melytül is hasonlóképen függések legyen; az pedig az fűhadnagytul értsen és várjon mindenekben.

3. Hasonlóképen az város népe között is, kik az *fűbíró* pálczája alatt vadnak, akár legyenek azok czéhesek, akár azon kívül valók, egy jó érdemes ember hadnagy legyen, melynek függése az bírótul legyen.

4. Ezek mellé, a mit más keresztyén helyeken is szokás, jó *tizedesek* rendeltessenek és mind nemesség, mind parasztság vagy város népe között tized-számokat rendeljenek és azoknak számát élönkben küldjék régies rend szerént.

5. Mikor bizonyos dolgok végeti útjuk nincsen, oiyankor udvari gyalogjukat is az városban tartván segítségekre rendeljük az vigyázásban.

6. Meglévén mind nemesség között s mind város népe között való alkalmas tiszték, szükség, hogy az város népének hadnagya az bírótúl várván, az bíró az nemesség hadnagyával és udvari hadnagyunkkal egyetértsenek és az vigyáztatásban szorgalmatosok legyenek.

7. Mivel az városoknak s lakóhelyeknek főbb oltalma az Istennek segítségül való hívásában áll, nem akarjuk, hogy városunk népe csak többire barom módon keljen és nyugodjék, hanem minden estve napleszállatkor doboljanak olykor, midőn az háromszori harangozást hallják és valakik az éczakai strázsára rendeltetnek, mind az templomhoz gyűljenek és ottan Istent híván segítségül, Jézus kiáltás után oszoljanak ki-ki rendelt helyére. Hasonlóképen reggel is idejekorán és az után oszoljanak ki, ki vigyázásra, ki maga dolgára. Nem kételjük, hogy az Istenhez buzgó emberek ezt házoknál is elkövetendik.

8. Az hadnagyok és több tiszték erős hittel legyenek kötelesek hozzánk, kiknek arra legyen szorgalmatos vigyázások, hogy ha valahonnát akár nappal, akár éjjel ember jön, azokat megtudakozzák és az városban bebocsátván is examinálják, micsoda járásbeliek, ki hívei.

9. Ha valahonnét akárkinek leveleket hoznak vagy küldnek, azokat senki el ne merje titkolni, sem elbocsátani fűporkolábnak híre nélkül, ki is nekünk tartozik megjelenteni.

10. Ha valaki akár az tiszték s akár köz-rend közül valami jövő-járót, levél-hordozót, lovast, gyalogot, vagy erdő-mező-lappangót talál, mindjárt élete-feje vesztése alatt tartozik a hadnagyoknak vagy bírónak megjelenteni, kik is fűporkolábunknak sietve hírt tegyenek és ha olyan leszen kivel bírnak, úgy tartóztassák, míg várunkbul fel nem szabadítatnak el ne bocsássák.

11. Az városon való haszontalan lövöldözés, káromkodás és minden tisztátalanság sub peona capitali megtiltassék és ha valaki akár-mely vétken tapasztaltatik, megfogattassék és ha oly az vétek az városon megbüntetessék az véteknek mivolta szerént, ha pedig oly nagy vétkes leszen, várunkban hozottassék s ott vegyen törvényt és büntetést.

12. Az keresztyén anyaszentegyháztul rendelt üdnepek és isteni szolgálatnak szertartási minden rendek között szorgalmatosan megtartassék és mindenek kiváltképen üdnepeken az vigyázókon kívül és azokon, kik házaknál az tüzet őrzik, az isteni szolgálatra feljárjanak, mert valakik külömbet cselekesznek és ellenkezőknek taláztatnak, az ország törvénye szerént büntetettnek.

13. Az városon minden héten kétszer az *kéményeket, kemenczéket*

és *kürtöket* az tisztek megczirkáltassák és valakik gondviseletlen találatnak érdemesen megbüntettessenek.

14. Valakik ezen jó rendben kiadott parancsolatunknak ellenkezői vagy felbontói lesznek és az eleikben állatott tisztekhez engedetlenek, annyival inkább ellenkező vétkekben találatnak; azok érdemek szerint való büntetéseket elveszik, sőt az kik szabadság színe elatt nem obediálnak, azok mint a hazának és városnak nem igaz tagjai minden közönséges város ususából kirekesztetnek in perpetuum.

Hogy azért a feljebb megírt articulusokat és városunk javára az közönséges jóra nézendő minden dolgokat az feljebb megírt városunk minden rendbéli tagjai szorgalmatosan elkövessenek, — kegyelmesen parancsoljuk és az jó vigyázóknak, kiknek kegyelmességünket igérjük.

Sofia Báthori.

Egykorú másolata az Orsz. Levéltár kincst. osztályának utásításai közt.
